

Markku Saari
Ahonkyläntie 99
61230 LUOPA

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA; Saaren broilerikasvattamo, Kurikka

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

1.1. Hanke

Hankkeen nimi: Saaren broilerikasvattamo

Hankkeesta vastaava: Markku Saari, Ahonkyläntie 99, 61230 LUOPA

Hankkeesta vastaavan YVA- konsultti: Watrec Oy, Tapionkatu 4 A 11, 40100 JYVÄSKYLÄ

Yhteysviranomainen: Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 262,
65101 VAASA

Arviointiohjelma saapunut: Postitse 17.6.2013

1.2. YVA- menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun asetuksen (713/2006) 6§ hankeluettelon mukaan kohdan 1) Eläinten pito: kanalat, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa sovelletaan arviointimenettelyä. Vaasan hallinto- oikeus on valituksen johdosta päätöksensä 26.5.2011 DN:ro 11/0309/11 todennut, toisin kuin Länsi-Suomen ympäristökeskus, että nyt kyseessä oleva kasvatustoiminta on katsottava yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, jossa kasvatetaan vuosittain 440 000 broileria, joten YVA- menettely on suoraan YVA- asetuksen perusteella tarpeen. Aiemmin harjoitetun toiminnan osalta ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia. Myös ympäristölupa on haettava yhdelle kokonaisuudelle. Korkein hallinto- oikeus on 4.12.2012 DN:ro 2033/1/11 pitänyt Vaasan hallinto- oikeuden päätöksen.

YVA- menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA- menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä, sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä selvitysten perusteella laaditaan seuraavassa vaiheessa ympäristövaikutusten arviointiselostus. Arviointiselostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen ar-

vio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA-asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän.

Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on liitettävä mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Päätöksen tekijän on todettava päätöksessään, miten lausunto on otettu huomioon.

1.3. Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Alueiden käytön suunnittelua ja rakentamista säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki.

Alueella on voimassa Etelä- Pohjanmaan liiton laatima maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on merkitty Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi, jolla kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on otettava huomioon siten, että varmistetaan näihin liittyvien arvojen säilyminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Hankealue sijaitsee myös Maaseudun kehittämisen kohdealueella (mk-2). Alueen suunnittelussa tuetaan hyvien peltoaukeiden säilyttämistä viljelykäytössä ja kulttuurimaiseman kehittämisedellytyksiä sekä maatilataloutta ja sen liitännäiselinkeinoja. Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota laajenevan asutuksen ja tilaa vaativien elinkeinojen, kuten teollisuuden ja suurimuotoisen eläintuotannon, välisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamiseen. Asutuksen sijoittumista tulee ohjata olemassa olevia kyliä ja taajamia tukevaksi. Uudet tielinjaukset on sovittava alueen kulttuuriympäristön ja maiseman erityispiirteisiin. Kohde kuuluu myös Kylä- merkinnällä osoitettuun alueeseen, jonka suunnittelumääräyksien mukaan kylän suunnittelun tulee tukea eheää kyläkuva.

Kurikan kaupunki vastaa ylempiasteisen kaavoituksen noudattamisesta omassa suunnittelussaan. Aluetta koskevat maakuntakaavan kehittämistavoitteet ovat varsin monimuotoisia. Maankäyttötarpeiden yhteensovittamiseksi olisi todennäköisesti suositeltavaa laatia tulevaisuudessa laajempi yleiskaava tasapainoisen kehityksen varmistamiseksi.

Hankealueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa.

Rakennushankkeet edellyttävät maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisia lupia hankkeen tarvitseman ympäristöluvan (ympäristönsuojelulaki 86/2000) lisäksi.

Hanketta koskeviin lupahakemuksiin liitetään arviointiselostus ja yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antama lausunto.

1.4. Hanke, sen tarkoitus, sijainti ja esitetyt vaihtoehdot

Hankkeesta vastaavan yhtiön tavoitteena on hankkia riittävät selvitykset ympäristövaikutuksista nykyisen broilerinkasvatustoiminnan jatkamiseksi tai laajentamiseksi. Menettelyssä tarkastellaan YVA- hankkeesta vastaavan Markku Saaren ja hänen poikansa erillisillä ympäristöluvilla aloittaneita broilerikasvattamoja.

Hankkeen 0- vaihtoehtona, johon broilerinkasvattamokokonaisuutta nyt verrataan, käsitellään entistä sikala- ja kalkkunakasvattamoja käsittänyttä tilannetta. Tähän päädyttiin, koska YVA- menettely olisi Vaasan hallinto- oikeuden päätöksen mukaan toteuttaa jo ennen broilerikasvattamoihin siirtymistä. Korkein hallinto- oikeus piti Vaasan HaO:n päätöksen.

Paikalla on ollut eläintenpitoa pitkään, vuodesta 1975 lähtien. Vuoteen 1995 saakka M. Saarella oli lupa 20 000 kalkkunan ja 450 lihasian pitämiseen (vastasi 1250 eläinyksikköä). Vuonna 1995 hän sai laajennuslupa eli oikeuden pitää tilalla 40 000 kalkkunaa ja 450 lihasikaa. J. Saarelle myönnettiin samana vuonna lupa pitää 140 000 kalkkunaa (yhteismäärä vastasi 7650 eläinyksikköä). Vuonna 2009 saatiin lupa muuttaa sikala- ja kalkkunankasvattamotoiminnat koskemaan broilerin-kasvatusta. M. Saari sai luvan 220 000 broilerille ja J. Saari 195 000 broilerille. Entinen Länsi-Suomen ympäristökeskus oli katsonut, ettei hanke edellytä YVA- menettelyä. Vuonna 2009 tämä osuus kasvoi erillisen muutoslupa yhteydessä 196 000 broileriin (yhteismäärä vastasi 7520 eläinyksikköä).

Myönnettyistä ympäristöluvista valitettiin. Valitusten johdosta Vaasan hallinto- oikeus tarkasteli vielä YVA- menettelyn tarvetta. Broilerikasvattamoiden katsottiin muodostavan yhtenäisen kokonaisuuden, jossa kasvatetaan 440 000 broileria vuodessa. YVA- menettelyn katsottiin olevan tarpeen. Ympäristöluvut on haettava uudelleen kun YVA- menettelyn tulokset on saatu. Toistaiseksi broilerikasvattamot toimivat aluehallintoviraston myöntämän luvan turvin.

Broilerikasvattamoiden lisäksi hankekokonaisuuteen on kuulunut ja kuuluu muita rakennuksia ja toimintoja, mm. teitä, lämpökattila, polttoainesäiliövarastot, vesi- ja viemärijärjestelmät sekä entinen sikalarakennus. Maa- alueet ovat toiminnanharjoittajien omistuksessa. Kompostointilaatta on valtatie 3:n toisella puolella.

Hankkeen vaihtoehtoina tarkastellaan arviointiohjelmassa kolmea vaihtoehtoa:

VE 0: Tilanne jolloin osittain samoilla tiloilla olivat aiemmat sikala- ja kalkkunankasvattamot, kokonaisuus 70 000+ 40 000 kalkkunaa sekä 2920 lihasikaa

VE 1: Tilanne nykyiset broilerinkasvattamot, toiminnan jatkaminen, 440 000 broileria

VE 2: Laajennushanke olemassa olevien hallien välittömässä läheisyydessä, yhteensä 660 000 broileria

1.5. YVA- menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

YVA- menettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kuulutus ja arviointiohjelma ovat olleet nähtävillä 1.7.2013- 16.8.2013 virka- aikana Kurikan kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Kuulutus ja arviointiohjelma on myös toimitettu kaupungin pääkirjastoon nähtäväksi samaksi ajaksi. Kaupungintalon suljettuna ollessa 8.-25.7. on virallinen nähtävilläolopaikka ollut pääkirjasto. Kuulutus on julkaistu sanomalehdissä Ilkka ja Kurikka 29.6.2013 sekä verkkosivuilla www.ymparisto.fi/saarenbroilerikasvattamoYVA.

Tiedotus- ja keskustelutilaisuus hankkeen arviointiohjelmasta on pidetty 7.8.2013 klo 17:30 alkaen Kurikan kaupungintalolla.

Arviointiohjelmasta on pyydetty lausunnot seuraavilta: Kurikan kaupunginhallitus, ympäristölautakunta ja kulttuurilautakunta, Ilmajoen kunnan kunnanhallitus ja ympäristöviranomaisen, JIK peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Jalasjärven kunnanhallitus ja ympäristölautakunta, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, SLL:n Pohjanmaan piiri ry ja ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue.

3. YHTEENVETO SAAPUNEISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on saapunut yksi sekä yksi korjaus ohjelmaan, ja yksityisten mielipiteitä yksi. Yksityishenkilöiden mielipide (2 allekirjoittajaa) on esitetty alla osittain lyhenneltynä kuten lausunnotkin.

3.1. Saapuneet lausunnot

Kurikan ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta esittää lausuntonaan, että arviointiohjelmassa on esitettyriittävästi kaikki ympäristövaikutukset, joita tämän tyypisessä maataloushankkeessa on tarpeen selvittää ja arvioida. Ohjelmassa esitettyjen taustatietojen osalta lautakunta kommentoi kuitenkin kappaleiden 3.6 Jätteet ja 5.5 Ilma muutamia seikkoja.

Jätteitä koskevassa kappaleessa todetaan, että ”Jätteiden lajittelussa ja kierrätyksessä noudatetaan jätelakia ja Lakeuden jätelautakunnan 1.1. 2011 antamia yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Nämä määräykset on kuitenkin päivitetty 1.3.2013.

Ilmaa koskevassa kappaleessa todetaan, että ”Kurikan alueen ilmanlaadusta ei ole tarkkaa tietoa saatavilla”. Kurikka on ollut mukana Seinäjoen seudun ilmanlaadun bioindikaattoritutkimuksessa vuosina 2006- 2007 ja 2012. Lisätietoa ja raportit tutkimuksista löytyvät osoitteesta www.seinajoki.fi/ymparistonsuojelu/ilmansuojelu. Kurikka on lisäksi ollut mukana Seinäjoen seudun kuntien yhteisessä Seinäjoen seudun ilmastostrategiahankkeessa, joka päättyi vuonna 2012 ja meneillään olevassa Kestävä Seinäjoen seutu- hankkeessa. Lisätietoa näistä löytyy osoitteesta: www.kestavaseinajoenseutu.fi Nämä tutkimukset ja hankkeet sekä niiden tavoitteet tulee huomioida arviointiohjelmassa ja sen perusteella tehtävässä arviointiselostuksessa.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että arviointiselostusta laadittaessa ollaan yhteydessä myös Kurikan alueen terveydensuojeluviranomaiseen eli JIK peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ympäristöterveydenhuoltoon. Terveydensuojeluviranomainen on alueen asiantuntijaviranomainen erityisesti terveysvaikutuksia, mutta myös asutukseen kohdistuvia haju- ja ilmanlaatuvaikutuksia arvioitaessa. Arviointiohjelmassa ehdotetun vaikutusalueen rajauksen osalta lautakunta lausuu, että haju-, liikenne- ja meluvaikutusten arviointisäteen tulisi olla vähintään 1 kilometri hankkeen sijoituspaikasta. Multa osin lautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Jalasjärven kunta

Kunta ei ole antanut lausuntoa, mutta ympäristösihteeri on ilmoittanut sähköpostitse, että arviointiohjelman kartassa ei ole huomioitu kahta Jalasjärven puolella kilometrin sisäpuolelle sijoittuvaa vakituisesti asuttua kiinteistöä (Rantalanmaantie 9, 61250 JALASTO ja Rantalanmaantie 51, 61250 JALASTO).

3.2. Saapuneet yksityishenkilöiden mielipiteet

Mielipide 1 (2 allekirjoittajaa)

Allekirjoittajat pitävät virheellisinä eräitä tietoja arviointiohjelmassa, mm.:

1. Kompostointilaatan etäisyys pitäisi olla yhteen suuntaan 4 km (ei 2 km).

2. Kasvattamoalueelta pääsee valtatie 3:lle vain vanhan paikallistien (1 km) ja vanhan maantien (3 km) kautta. Se on kapea, ilman pientareita ja mutkainen. Asutusta on tien vieressä koko matkan. YVA- ohjelmassa sanotaan, ettei alueella ole kouluja, mutta Luovan peruskoulun ala- aste sijaitsee tämän maantien varrella. YVA on ulotettava koko vanhan maantien matkalle. Tuotantotoiminnan aiheuttama liikenne häiritsee varmasti koko tien varren asutusta. Kirjoittajat esittävät, että broilerin kasvatustoiminta pitäisi siirtää sellaiseen paikkaan, että sillä olisi suora pääsy valtatielle. Kompostointilaatalta saisi suoran liittymän valtatielle.

Lisäksi kirjoittavat huomauttavat, että

- VE 0 on väärin määritelty; koko kylällä ei ollut ennen eläinkasvatusta, vaan keskimäärin viljanviljelyä ja lypsykarjan pitoa. Lehmät laitumella kuuluu olla VE 0. VE 1 on nykyistä, hakijan mielestä luvattonta toimintaa. Hakijan mukaan on hajuja luvattu huomattavasti vähemmän kun uusin halli rakennettiin, mutta ei ilmoituksen mukaan pystyttykään. VE 2 on mahdollista toteuttaa vain kompostilaatan vieressä.
- hajun vähentämisen selvittäminen on hallinto- oikeuden vaatimus. Ilmanvaihto- ja puhdistustekniikkaa on olemassa ja niitä tulee parantaa.
- Koskenojan valtaoja on käännetty kiertämään tuotantolaitokset, ennen se laskee suoraan jokeen tuotantoalueen rajalla. Nyt oja tulee ensin Viidan itäpuolen rajaojaan ja laskee sitten Jalasjokeen. Oja on sortunut vuosi vuodelta enemmän, kun päällystetyt alueet tuovat vettä enemmän. Ojan sortuma on korjattava ja käännettävä.
- Viidan talon suojaksi tehty varastorakennus pimentää nyt heidän taloaan. Valliin vaaditut havupuut ovatkin koivuja ja pihlaja- angervoja, talvella ne ovat paljaina.
- onko tuotantotoiminnan etäisyys joesta mitattu oikein?
- kirjoittajille ei ole tullut suoraan tietoa YVA- ohjelman julkaisusta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus

Hankekuvaus on muuten riittävä, mutta täsmällinen tilakartta, jossa kaikki hankkeessa mukana olevat tilat ja hankealueen koko on esitetty, on vielä tarpeen arviointiselostukseen, myös toiminnan kehittymisen havainnollistamiseksi. Hankealueen koko esitetään yleensä arviointiohjelmassa sekä tarkat rajat. Valokuvat kasvattamokokonaisuudesta olisivat lukijalle myös kiinnostavia. Tilanteen havainnollistamista maisemallisesti tarvitaan viimeistään arviointiselostusvaiheessa. Broilerinkasvatustoiminnot eri vaiheineen on kuvattu selkeästi.

Ympäristön nykytilan yleiskuvaus

Ympäristön nykytilan yleiskuvaus on aiheeseen ja ohjelmavaiheeseen sopiva ja riittävä perusasiat tulevat esille. Joitakin tietoja on kuitenkin tarkistettava tai täydennettävä arviointiselostukseen.

Vaihtoehtojen käsittely ja lisävaihtoehdot

Saatujen tietojen mukaan alueella on ollut eläinten pitoa jo vuodesta 1975 lähtien. Toiminta on siitä lähtien kasvanut. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista tuli voimaan 1.3.1995.

Vaihtoehdoksi VE 0 on valittu tilanne, joka edelsi Vaasan hallinto- oikeuden päätöstä hyväksyä valitus eläintenpidon ympäristöluvan muuttamisesta koskemaan vain broilereita. Hallinto- oikeus totesi tuolloin myös että hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arviointi on suoraan asetuksen perusteella tarpeen. Vaihtoehtona VE 1 on nykyinen toiminta eli aiemmin jo haettu muutos. VE 2 on laajennusvaihtoehto.

Arviointiin liittyvät selvitykset tuovat lisätietoa vaihtoehtojen vaikutuksista. Arviointiohjelmassa on myös laajennusvaihtoehto, josta saadaan lisää vertailuaineistoa.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Vaikutukset ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen

Eläinsuojahankkeissa hajuvaikutukset koetaan usein merkittävimmäksi kyselyissä. Haju, osin melu ja liikenne ovat merkittäviä tarkasteltavia vaikutuksia ihmisiin.

Haju

Hajun leviämistä on ohjelmassa esitetty selvitettäväksi asukaspaneelimenetelmällä. Tämä on varmasti toimiva keino, mutta selvityksen pitää olla tarpeeksi pitkäaikainen, jotta kasvatuksen eri vaiheet ja erilaiset ilmastolliset vaiheet tulevat tarpeeksi hyvin mukaan, Eli selvityksen pitää mielellään kestää useita kuukausia ja osua niin lämpimille kesäkuukausille kuin kylmemmällekin ajanjaksolle.

Poistoilma johdetaan kaikissa kasvattamoissa tällä hetkellä pois seiniltä. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa olisi kuitenkin johtaa poistoilma ylös mahdollisimman lähellä katon harjaa (esim. Kotitalouden ympäristönsuojeluohje, ympäristöhallinnon ohje 1/2010, 8.1.1.). Hajupäästöjä arvioitaessa tulisi pitää vaihtoehtona myös poistoilman puhaltamista ylös ainakin uusissa kasvattamoissa ja mahdollisesti myös vanhemmissa, etenkin naapureita lähellä olevissa kasvattamoissa.

Alueen ilmanlaadusta arviointiohjelmassa mainitaan, että tarkkoja tietoja on vaikea saada. Kurikan ympäristölautakunnan lausunnossa arviointiohjelmasta on mm. annettu linkkejä selvityksiin joista saa lisäselvitystä.

Melu

Melu voi olla mm. tuotantotoiminnan (voimakkuus teknisistä ratkaisuista riippuen) ja liikenteen aiheuttamaa. Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu miten meluvaikutuksia selvitetään. Siltä osin kuin toiminta on nykyisissä puitteissa, pitäisi melua asukaspaneelin lisäksi selvittää melumittauksilla lähimpien asuinrakennusten alueella. Mittauksia tulee tehdä sekä tuotannon meluisimpina aikoina (hallien tyhjennykset, lannanajo, ilmastoinnin suurimmalla teholla ollessa jne.) että vertailun vuoksi milloin on hiljaisempaa.

Ohjelman mukaan kuljetusten lähialueella ei ole häiriintyviä kohteita kuten kouluja. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on yleensä syytä selvittää, onko kuljetusreittejä tulevaisuudessa mahdollista parantaa. Liikenteen suuntautumisesta on ohjelmassa karta.

Vaikutukset jätteiden syntyyn

Jättekysymys on merkittävä eläinsuojahankkeissa. *Lannan varastointia, hyötykäyttöä ja kuljetuksia* tullaan arvioimaan. Ohjelman mukaan vaikutukset selvitetään tavalla kuten yleensä edellytetään.

Ympäristöministeriön kirje kotieläinsuojia koskevasta ympäristöluvasta YM/401/2002 tulee myös huomioida, joskin VTT:n selvityksessä vuodelta 2006 Hajuhaitan vähentäminen maatalouden suurissa eläintuotantoyksiköissä katsotaan, että broilerikasvattamojen ilmanvaihdosta aiheutuva haju voi olla suppeampialaista kuin em. kirjeessä esitetty.

Jätteiden synnystä ja alueen ja rakennelmien käsittelystä rakentamisen ja toiminnan aikana ja sen jälkeen on tarpeen koko hankkeen elinkaarikuvaus arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maisemaan

Arviointiohjelmassa sanotaan, että hankealue ei sijaitse maisema- tai kulttuuriympäristön arvokkaassa kohteessa. Se sijaitsee kuitenkin maakuntakaavan kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeällä alueella.

Maisemaan ei pelkällä toiminnallisella muutoshankkeella (kasvatettavien eläinlajien vaihtuminen) pitäisi olla merkittäviä vaikutuksia, ja nyt lisävaihtoehtona olevat laajennuksetkin on ilmeisesti suunniteltu tiiviisti jo olevan rakennusryhmän yhteyteen, mutta asiaa on tarpeen arvioida arviointiselostuksessa maakuntakaavan tavoitteiden ja arvokkaan maiseman arvojen säilymisen näkökulmasta.

Valtakunnallisia maisema- alueita (Valtioneuvoston periaatepäätös 1995) tarkastellaan koko valtakunnassa uudelleen ELY- keskusalueittain. Inventoinnista on lisää tietoa [Maaseutumaisemat](#) - verkkosivuilla.

Samalla on tutkittu maakunnallisesti arvokkaita maisema- alueita. Etelä- Pohjanmaan maakuntaliiton alue on ollut Pohjanmaan ja Keski- Pohjanmaan liittojen alueiden kanssa yhteisessä selvityksessä. Tämä Etelä- Pohjanmaan ELY- keskuksen alueen raportti on valmistumassa ja toimitetaan ympäristöministeriöön, joka kokoaa valtakunnallisen raportin ja ehdotuksen mahdolliseksi muutoksiksi. Muutoksia voi tulla esimerkiksi rajausten tai luokitusten muutosten osalta, uusiakin alueita voidaan ehdottaa.

Kurikassa on parhaillaan tekeillä kaupungin alueen kulttuuriympäristöohjelma ”Rintakylä ja Larvaimaita”. Se on asukkaiden, yhteisöjen, viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyönä tekemä linjaus ympäristön tärkeimmistä erityispiirteistä sekä niiden hoidosta ja hyödyntämisestä. EAKR- hanke on kolmivuotinen; 1.2.2011- 31.12.2013. Hankekuvaus yhteystietoineen löytyy Kurikan kaupungin kotisivuilta.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Suuret hankkeet vaikuttavat yleensä jollain tavalla yhdyskuntarakenteeseen ja kysymystä on syytä arvioida varsinkin kun yhtenä vaihtoehtona käsitellään myös laajennusta. Tässä on kyseessä haja-asutusalue, mutta lähimmät Kurikan kaupungin kaava- alueet olisi hyvä olla mukana jollain kartalla.

Myös Etelä- Pohjanmaan liiton vaihemaakuntakaavojen tilannetta ja mahdollisia hankkeen vaikutuksia niihin tai niiden vaikutuksia hankealueeseen tulevaisuudessa tulee tarkastella selostuksessa.

Vaikutukset luontoon

Hankealueen nykytilan luonnonolosuhteet on kuvattu. Vaikutusten selvittämistä on kuvattu ohjelmassa. Vaikutukset ilmanlaatuun, luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen arvioidaan.

Vaikutukset maaperään, pohjaveteen ja pintavesiin

Ympäristönsuojelulaissa säädetään mm. pohjaveden pilaamiskiellosta (YSL 8§), joka aina tulee ottaa huomioon. Lähin pohjavesialue on noin 1,6 km etäisyydellä ja kaksi muuta noin 5 km etäisyydellä. Hankealue sijaitsee Kyrönjoen päävesistöalueella Jalasjoen alaosan osavaluma-alueella. Kasvattamohallien etäisyys Jalasjokeen on ohjelman mukaan pienimmillään 240 m. Jokea kuormittavat varsinkin maatalous, metsätalous ja turvetuotanto. Vesistö- ja maaperävaikutukset arvioidaan. Lannan levityspellot, niiden sijainti ja muut olosuhteet on esitettävä selkeästi muiden seikkojen lisäksi.

Yhteisvaikutukset

Muita eläinsuojahankkeita tai muita hankkeita, joilla olisi yhteisvaikutuksia, ei ole esitetty arviointiohjelmassa. Lähimmät ympäristöluvut tulee arviointiselostuksessa esittää kartalla tai kuvata sanallisesti ellei niitä lainkaan ole.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Haitallisten vaikutusten kuten hajun ja melun ehkäisemiseen ja vähentämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota sekä etsiä ja käyttää parhaita menetelmiä ja ratkaisuja joiden voidaan olettaa toimivan.

Arviointiohjelmassa on pääosin kuvattu miten vaikutuksia tullaan arvioimaan. Meluvaikutusten osalta menetelmiä kuitenkin olisi voitu kuvata tarkemmin, ja on myös tarpeen tutkia hajun selvitysmenetelmien täydentämistä.

Osallistuminen

Osallistuminen on järjestetty yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan tässä vaiheessa riittävästi. Kuulutukset mm. ovat olleet kunnan virallisen ilmoitustaulun lisäksi kaupunginkirjastossa, paikallisessa ja alueellisessa päälehdessä sekä ELY-keskuksen www-sivuilla kuten YVA-asetus edellyttää. Yleisötilaisuus on järjestetty Kurikan kaupungintalolle 7.8.2013, mikä on mainittu kuulutuksissa.

Raportointi

Arviointiohjelma on helppolukuinen ja sisältää sopivasti kartta- ja muuta kuvitusta, layout on tasapainoinen ja kieli selkeää. Myös termejä ja lyhenteitä on selitetty. Eri asioita selventäviä helppolukuisia karttoja on mukana useita. Tarkka kartta tiloista jotka kuuluvat hankkeeseen on vielä tarpeen. Jokunen alustava havainnekuva olisi yleensä hyvä olla jo ohjelmassa mukana.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma täyttää pääosin riittävästi ne vaatimukset jotka asetuksessa ympäristövaikutusten arvioinnissa esitetään. Ohjelma on yleisesti ottaen huolellisesti laadittu, joskin joitakin korjattavia puutteita esitetään edellä ja yhteenvedossa.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että sen edellä esittämät sekä arviointiohjelmasta saapuneissa lausunnoissa esitetyt asiatietojen korjaukset ja täsmennyspyynnöt huomioidaan ja mielipiteessä annetut tiedot varmistetaan ja huomioidaan milloin aiheellista.

Yhteysviranomaisen pitää arviointiohjelmaa sinänsä riittävänä ja selkeästi laadittuna, mutta korostaa yhteenvetona edellä esitetystä erityisesti seuraavien seikkojen täydentämistä huomioimista arviointiselostukseen:

- vaikutusten selvitysalueiden rajausten sopiva koko on varmistettava selvitystyön yhteydessä. Yhden kilometrin rajausta ei riitä kaikkiin vaikutuksiin, ainakin liikennettä tulee tarkastella laajemmin ja levityspellot on otettava huomioon. Myös kompostointilaatta on kauempana.
- maisemavaikutuksia tulee joka tapauksessa tarkastella alueen sijainnin vuoksi, vaikka sitten todettaisiin että ne eivät ole merkittävät hankkeen luonteesta johtuen. Perustelut on tuotava esiin.
- hajun ja melun sekä muiden päästöjen selvittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota
- haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen tulee etsiä ehdotuksia
- nykytilanteen kuvausta täydennetään arviointiselostuksessa, mm. yhdyskuntarakenteen / kaavoituksen osalta kuten lausunnossa aiemmin on esitetty.

Arviointiselostukseen on liitettävä tarkastelu siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Etelä- Pohjanmaan ELY- keskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi lausunto pidetään yleisön nähtävillä kuukauden ajan Kurikan kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi lausunto tulee nähtäville verkkosivuilla osoitteeseen www.ymparisto.fi/saarenbroilerikasvattamoYVA.

Yhteysviranomaisen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot alkuperäisistä saapuneista lausunnoista ja esitetystä mielipiteistä.

Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan ELY- keskuksen arkistossa.

Päivi Kentala

Riitta Kankaanpää-Waltermann

Ympäristöpäällikkö

Kehityspäällikkö

Suoritemaksu

4350 €

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista (907/2012) olevan maksutaulukon mukaisesti, 50 euroa/ tunti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Jakelu

Markku Saari

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät, ja Suomen ympäristökeskus, jolle liitteenä 2 kpl arviointiohjelmia

Jari Saari

Kurikan ja Jalasjärven kunnat

Etelä- Pohjanmaan liitto

JIK peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä

